

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки першого (бакалаврського) рівня
спеціальності **014 Середня освіта**
предметної спеціальності **014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна
література)**
спеціалізації **014.021 Англійська мова і література**
освітньо-професійної програми
Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література
денної та заочної форм навчання

Силабус практики «Педагогічна практика» підготовки першого бакалаврського рівня галузі знань *01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА*, спеціальності *014 Середня освіта*, предметної спеціальності *014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)*, спеціалізації *014.021 Англійська мова та зарубіжна література*, за освітньо-професійною програмою **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. АНГЛІЙСЬКА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

Розробники:

Гордієнко Ю. А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови

Павлюк А. Б., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови

Близнюк Л. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Гордієнко Ю.А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29. 08. 2024 р.

Завідувач кафедри практики англійської мови проф. Коляда Е. К.

I. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта	Педагогічна
		Рік навчання 4
Кількість годин / кредитів 180 / 6	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) 014.021 Англійська мова та зарубіжна література	Семестр 7
		Консультації 12 год.
Мова навчання: українська, німецька / французька	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Самостійна робота 168 год.
		Форма контролю: залік

Таблиця 2.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта	Навчальна
		Рік навчання 3
Кількість годин / кредитів 150 / 5	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) 014.021 Англійська мова та зарубіжна література	Семестр 7
		Консультації 22 год.
Мова навчання: українська, німецька / французька	Середня освіта. Англійська та друга іноземна мови. Зарубіжна література. Бакалавр	Самостійна робота 158 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Гордієнко Юлія Анатоліївна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. (099)7399786
	gordijenko@vnu.edu.ua

	yulia.gord.8@gmail.com
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Павлюк Алла Борисівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	м.т. (050)6748521
	allapavlyuk@ukr.net allapavliuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Близнюк Людмила Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри англійської філології
Контактна інформація	м.т. (050)1412503
	Bluzniuk.Luda@vnu.edu.ua , luda_blysnjuk@ukr.net
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700 Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики

Педагогічна практика з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури у ЗЗСО є важливою складовою циклу професійної підготовки майбутнього вчителя англійської та другої іноземної мов та зарубіжної літератури. Під час педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти здобувачі освіти мають усі потрібні умови для застосування теоретичних знань, вдосконалення практичних навичок та вмінь, оволодіння сучасними методами, прийомами та формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності. Також здобувачі мають можливість на практиці апробувати різноманітні підходи до налагодження професійної діяльності, зокрема компетентнісний, діяльнісний, комунікативний, аксіологічний, особистісно-орієнтований, диференційований та інші.

Здобувачі освіти 4 курсу спеціальності *014 Середня освіта* спеціалізації *014.021 Англійська мова та зарубіжна література* проходять педагогічну практику з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури з відривом від освітнього процесу у 7-му семестрі. Практика відбувається у закладах загальної середньої освіти (базах практики), визначених відповідно до Договору «Про співпрацю у сфері практичної підготовки студентів», укладеного між Волинським національним університетом імені Лесі Українки та управлінням освіти Луцької міської ради. В окремих випадках студенти можуть проходити виробничу педагогічну практику за місцем їх проживання. Протягом цього періоду здобувач-

практикант вивчає досвід учителів другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури, ознайомлюється з організацією освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, проводить уроки з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури у базовій середній школі, вивчає особливості роботи та обов'язки класного керівника, досліджує виховний процес у класі.

Пререквізити. Для виконання програми практики здобувачеві необхідні знання, уміння та навички, здобуті протягом 1-5 семестрів у процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Психологія», «Педагогіка», «Вступ до спеціальності», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Друга іноземна мова», «Теоретичний курс другої іноземної мови» «Інклюзивна освіта», «Курсова робота з методики навчання іноземних мов», «Педагогічна практика» (ОК 25).

Постреквізити. Знання, уміння та навички, сформовані під час проходження педагогічної практики, знадобляться здобувачам освіти для опанування такими ОК: «Курсова робота з методики навчання зарубіжної літератури», «Педагогічна практика» (ОК 27), «Атестаційний іспит».

2. Мета і завдання практики

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань та компетенцій, отриманих студентами у процесі вивчення теоретичних освітніх компонентів циклу загальної та професійної підготовки, практичних навичок за освітньою-професійною програмою *Середня освіта. Англійська та друга іноземна мова. Зарубіжна література*, а також збір матеріалу для виконання курсових робіт. **Результатом** педагогічної практики є узагальнення та вдосконалення набутих компетенцій, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і формування готовності випускників до успішного складання атестаційного іспиту та професійної діяльності.

На виробничу практику здобувачі освіти денної форми навчання направляються наказом ректора Університету, а студенти заочної форми навчання – розпорядженням декана факультету відповідно до графіка освітнього процесу та погоджених договорів. Здобувачі освіти денної форми навчання (не більше 20%) та заочної форм навчання у разі їх працевлаштування за фахом та при наявності відповідних підтверджуючих документів можуть, за погодженням керівника практики від кафедри, Університету, пропонувати базу практики за основним місцем роботи.

Завдання навчальної практики.

За результатами практики, здобувачі освіти мають бути компетентними у таких питаннях:

- складання планів-конспектів уроків з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури у базовій школі;
- аналіз та самоаналіз проведених та відвіданих уроків другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури;
- проведення уроків з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури у базовій середній школі;
- проведення годин спілкування з учнями;
- проведення виховного заходу у ЗЗСО, складання сценарію до нього;
- аналіз навчальних програм та складання календарно-тематичних планів;

– використання сучасних методів, прийомів і форм роботи з учнівським колективом у процесі планування та проведення уроків з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури;

– застосування компетентнісного, діяльнісного, комунікативного та особистісно-зорієнтованого та інших підходів до планування і провадження професійної діяльності.

Проходження педагогічної практики з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури передбачає як формування основних загальних та професійних компетентностей, так і **наскрізних умінь**, що є їхніми складовими. Розвиток критичного мислення передбачає здатність визначати характерні ознаки різноманітних явищ, інтерпретувати та оцінювати явища і ризики, аргументувати свою позицію. Вміння усно та письмово висловлювати власні думки, логічно обґрунтовувати свою позицію, діяти творчо та ефективно, продукувати оригінальні ідеї, проявляти ініціативність, активно шукати способи вирішення проблем, проявляти лідерські якості, адекватно керувати емоціями, розв'язувати проблемні та конфліктні ситуації, співпрацювати з іншими на основі поваги, толерантності та групової взаємодії – розвиток цих соціальних умінь є обов'язковим елементом освітнього компонента «Педагогічна практика».

У процесі проходження педагогічної практики використовуються такі **методи**:

- пояснювально-ілюстративний та репродуктивний (розповідь, пояснення, консультація, демонстрація);

- порівняльний (компаративний); літературознавчий аналіз;

- проблемно-пошуковий (дослідницький метод) (спостереження, узагальнення, синтез, аналіз, порівняння, робота з науково-методичною й довідковою літературою, документацією освітнього процесу);

- комунікативно-творчий з елементами інтерактивного навчання (вирішення педагогічних творчих завдань; спільне розв'язання проблем, робота з учнівським колективом, ситуаційний аналіз, рольові ігри, мозковий штурм, дискусія, оцінка і т.д.).

3. Результати навчання (компетентності)

За результатами практики у здобувачів буде сформовано загальні та фахові компетентності.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури і характеризується комплексністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати наявні цифрові ресурси та технології в освітньому процесі та створювати (за потреби) нові.

ЗК5. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі; діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; формувати спільноту здобувачів освіти, які усвідомлюють цінність громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенство права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу; визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності здобувачів; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність планувати освітній процес та прогнозувати його результати; організовувати процес навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, організовувати різні види й форми їхньої навчальної та пізнавальної діяльності та осередки їхнього навчання, виховання і розвитку.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти, засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати аналіз та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, формувати у них спроможність до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ФК6. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти та організовувати їхню пізнавальну діяльність, створювати умови для згуртування колективу здобувачів; знаходити ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення

до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності, організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з ними щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії зі здобувачами в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти предметно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей здобувачів освіти у процесі навчання іноземної мови.

ФК 13. Здатність застосовувати практичні навички моделювання змісту освіти, добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 14. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 15. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

ФК 17. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами й усіх здобувачів освіти з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Демонструвати вміння навчати здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. Називати і аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. Називати і пояснювати принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. Застосовувати на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 15. Вміти складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. Обирати педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. Оцінювати ефективність навчальних матеріалів та вміти адаптувати їх до конкретного освітнянського контексту.

ПРН 18. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. Характеризувати тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначати світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізувати твір за його ознаками і в контексті епохи, називати жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. Демонструвати володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. Доводити конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснювати мовний і мовленнєвий матеріал, вміти самому і навчати здобувачів освіти користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. Аналізувати, коментувати, реферувати і перекладати тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. Уміти критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. Демонструвати здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Обов'язки керівників практики та здобувачів-практикантів

Керівник практики від кафедр практики англійської мови та англійської філології і кафедри німецької філології / кафедри романської філології:

- контролює перед початком практики підготовленість баз практики та прибуття здобувачів освіти на базу практики, проведення відповідних заходів;
- проводить інструктаж здобувачів освіти з охорони праці і техніки безпеки, контролює їх дотримання;
- забезпечує безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти на робочих місцях;
- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами освіти навичками, уміннями, знаннями відповідно до силабусу практики;
- веде облік присутності здобувачів освіти на робочих місцях під час практики;
- контролює виконання здобувачами освіти правил внутрішнього розпорядку;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики, надання здобувачам освіти необхідних документів (договір, направлення, щоденник, ін.). До початку практики повідомляє здобувачів освіти про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту – щоденника практики зі звітом про проведені дії (маніпуляції) та засвоєння практичних навичок;

- перевіряє звітну документацію здобувачів освіти після завершення практики та у складі комісії приймає залік з практики, що є підсумковою оцінкою з виробничої практики здобувача освіти.

Керівник від бази практики разом з керівником (координатором) від закладу освіти:

- доводить до відома здобувачів освіти завдання практики, організовує і контролює її відповідність силабусу і графікам проведення практики;
- проводить інструктаж здобувачів освіти з охорони праці і техніки безпеки, контролює дотримання здобувачами освіти правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки;
- спільно з керівником (координатором) практики від кафедри Університету організовує переміщення здобувачів освіти на робочих місцях;
- забезпечує безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти на робочих місцях;
- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами освіти навичками, уміннями, знаннями відповідно до силабусу практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- повністю виконати завдання, передбачені силабусом практики;
- виконувати на базі практики правила внутрішнього трудового розпорядку;
- вивчити і чітко дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати нарівні зі штатними працівниками;
- вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену силабусом практики;
- подати керівнику (координатору) практики письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених силабусом;
- своєчасно скласти визначену у навчальному плані форму контролю з практики.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Таблиця 3.

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	- Затвердження керівників практики від Університету та закладу загальної середньої освіти (від кафедр практики англійської мови, англійської філології, німецької філології / романської філології). - Проведення настановної конференції. - Вибір здобувачами освіти бази практики. На період практики керівник практики призначає старшого кожної студентської підгрупи. - Ознайомлення з програмою практики, її метою та основними завданнями. - Складання і затвердження плану роботи здобувача-практиканта.
2. Ознайомлювальний	На ознайомлювальному етапі здобувачі - беруть участь у настановній конференції з організації педагогічної практики; - ознайомлюються з діяльністю закладів загальної

	середньої освіти, педагогічними колективами, посадовими обов'язками та документацією; - спостерігають за навчальним процесом та ознайомлюються з сучасним рівнем навчально-виховної діяльності на уроках з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти; - вивчають особливості планування навчального процесу та складають індивідуальний план роботи; - вивчають систему навчальних засобів з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури (структура, зміст та використання підручників з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури); - спостерігають за роботою вчителів-методистів на уроках з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури, беруть участь в обговоренні та аналізі відвіданих занять; - ознайомлюються з методичними базами закладів загальної середньої освіти.
3. Основний	На основному етапі здобувачі-практиканти - опановують сучасні технології педагогічної діяльності вчителів другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури і дидактичні матеріали, а також мультимедійні та технічні засоби для проведення уроків другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури; - здійснюють підготовку та проведення уроків другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури за розкладом учителів; - відвідують та аналізують заняття, проведені іншими здобувачами-практикантами; - складають плани-конспекти залікових уроків з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури; - проводять відкриті залікові заняття; - проводять профорієнтаційну роботу на базі практики (підготовка презентації про ЗВО (освітньо-професійну програму, за якою навчається здобувач)); - виконують обов'язки класного керівника, готують та проводять виховний захід, оформляють до нього сценарій.
4. Підсумковий	Підсумковий етап передбачає - підготовку здобувачами-практикантами необхідних звітних матеріалів; - підготовку для оцінювання керівником практики звітної документації; - участь у підсумковій конференції; - захист звіту та матеріалів практики.

V. ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

На підготовчому етапі здобувачі складають індивідуальний план роботи на весь період педагогічної практики. В індивідуальному плані повинні бути вказані всі види робіт, передбачених програмою практики.

Таблиця 4.

№	Зміст завдання
1	Пройти інструктаж про порядок проходження педагогічної практики з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури та з техніки безпеки (в університеті та на базах практики)
2	Ознайомитись зі шкільною навчально-методичною документацією, навчальним планом закладу загальної середньої освіти, планами роботи вчителів, правилами охорони праці
3	Проаналізувати чинні в поточному навчальному році програми з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури, систему навчальних засобів.
4	Ознайомитись з особливостями навчального планування (календарне та тематичне планування), планів-конспектів уроків.
5	Розробити індивідуальний план роботи на період проходження педагогічної практики.
6	Здійснювати планування роботи на тиждень.
7	Відвідувати уроки другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури, які проводять вчителі від бази практики.
8	Здійснити детальний аналіз відвіданих уроків вчителів другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури від бази практики.
9	Вести щоденник практики.
10	Підібрати дидактичні матеріали, технічні та інтерактивні засоби для проведення занять з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури.
11	Розробити плани-конспекти уроків, подати їх на затвердження керівникові від бази практики перед проведенням уроків.
12	Здійснювати взаємовідвідування, обговорення та аналіз занять інших здобувачів-практикантів.
13	Зробити детальний аналіз відвіданих уроків здобувача-практиканта.
14	Проводити уроки з другої іноземної (німецької / французької) мови та зарубіжної літератури за розкладом вчителів від бази практики.
15	Здійснювати самоаналіз проведених уроків.
16	Підготувати та подати для оцінювання керівникам від бази практики та від кафедр практики англійської мови / англійської філології та кафедр німецької / романської філології плани-конспекти залікових уроків.
17	Провести залікові уроки.
18	Здійснити детальний самоаналіз залікових уроків з урахуванням відгуків керівників від бази практики та від кафедр практики англійської мови та англійської філології та кафедр німецької / романської філології.
19	Виконувати обов'язки класного керівника.
20	Проводити години спілкування (години класного керівника) з учнями у класі.
21	Провести виховний захід у класі та підготувати сценарій до нього.
22	Провести профорієнтаційну роботу на базі практики (підготовка презентації про ЗВО (освітньо-професійну програму, за якою навчається здобувач))
23	Оформити звіт про проходження практики.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Таблиця 5.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів max
I. Оцінювання роботи здобувача на базі проходження практики	25 балів
1. Підготовка до уроків з другої іноземної (французької / німецької) мови та їх проведення (оцінює методист з англійської мови від бази практики)	10 балів
2. Підготовка до уроків з зарубіжної літератури та їх проведення (оцінює методист з зарубіжної літератури від бази практики)	10 балів
3. Виконання обов'язків класного керівника (оформлення сценарію проведеного виховного заходу)	5 балів
II. Оцінювання роботи здобувача фахівцями ЗВО. Методична та лінгвістична компетентність студента.	50 балів
Друга іноземна мова	25 балів
1. Оформлення планів-конспектів 5 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	20 балів
2. Аналіз відвіданого уроку з другої іноземної мови (французької / німецької) студента-практиканта	5 балів
Зарубіжна література	25 балів
1. Оформлення планів-конспектів 4 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	16 балів
2. Аналіз відвіданого уроку з зарубіжної літератури студента-практиканта	5 балів
3. Проведення профорієнтаційної роботи на базі практики (підготовка презентації про ЗВО (освітньо-професійну програму, за якою навчається здобувач))	4 бали
III. Захист практики (залік відбувається на кафедрах згідно розподілу студентів)	25 балів
1. Заліковий урок з другої іноземної мови (французької / німецької) та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист з другої іноземної мови (французької / німецької))	10 балів
2. Заліковий урок з зарубіжної літератури та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист із зарубіжної літератури)	10 балів
3. Вчасне оформлення документації та звіту про проходження педагогічної практики	5 балів

Політика оцінювання

Педагогічна практика та контроль її результатів здійснюється згідно з [Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо відвідування та термінів здачі завдань та перескладання.

Проходження практики є обов'язковим. Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не виконав необхідні завдання вчасно, йому дозволено доопрацювати певний матеріал та скласти його керівнику практики.

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час педагогічної практики здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної доброчесності (детально за покликанням: [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#); [«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#)) та виконувати передбачені програмою творчі завдання (плани-конспекти уроків, аналіз уроків, сценарій виховного заходу, тощо) самостійно. Здобувачі зобов'язані подавати покликання на праці, якими користувалися у процесі виконання завдань педагогічної практики, вказувати використані ресурси, джерела ілюстративного матеріалу, бібліографічні відомості.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Під час проходження педагогічної практики визнаються результати навчання, отримані в формальній / неформальній / інформальній освіті протягом першого місяця семестру, в якому відбувається практика. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#).

Шкала оцінювання (залік)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Педагогічна практика оцінюється відповідно до ЄКТС за 100-бальною системою.

Основним документом є щоденник педагогічної практики, що відображає поточну діяльність здобувача-практиканта, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звітної документації. Практикант зобов'язаний регулярно його заповнювати, робити відповідні записи та відмітки про виконання індивідуального плану, на вимогу керівника практики подавати щоденник на перевірку.

Формою звітності за практику є підсумковий письмовий звіт. Підсумкове оцінювання педагогічної практики відбувається на підставі захисту звіту про проходження практики, відгуків керівників практики від кафедри практики англійської мови / кафедри англійської філології, кафедри німецької філології та бази практики, перевірки звітної документації та участі здобувача у підсумковій конференції.

За умов вчасного подання на перевірку необхідної звітної документації, позитивних відгуків керівників від бази практики, від кафедри практики англійської мови / кафедри англійської філології та кафедри німецької філології /кафедри романської філології,

представлення результатів педагогічної практики на захисті, здобувач отримує відповідний підсумковий бал. На залік з виробничої практики здобувач освіти має представити весь пакет документів, передбачених силабусом практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт про проходження педагогічної практики захищається студентом перед комісією. До складу комісії входять: керівники практики від кафедри практики англійської мови / кафедри англійської філології та кафедри німецької філології / кафедри романської філології. Комісія оцінює результати проходження здобувачами педагогічної практики за визначеною шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики впродовж десяти днів після завершення педагогічної практики. Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених силабусом педагогічної практики. Кількість балів (оцінка) за виробничу практику вноситься в залікову відомість, індивідуальний навчальний план студента і враховується для студентів під час визначення розміру стипендій разом з іншими підсумковими оцінками. У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку здобувачу освіти надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання незадовільної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувачу освіти пропонується повторне вивчення освітнього компонента (повторне проходження практики), або він відраховується з Університету.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Близнюк Л. М., Трушковська А. Д. Традиційний та дигітальний підходи до вивчення німецької лексики: методи та особливості. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: наук. журнал. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». № 82. 2022. С. 150–155.
2. Близнюк Л. М., Гесь А. А. Перетворення помилок на можливості: формування нової культури реагування на помилки в новій українській школі. Науковий журнал «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка») Випуск № 9 (23) Київ: 2023. 685 с. С. 259–271.
3. Гордієнко Ю. А., Семенюк Т. П. Тренінг «Навчаємось педагогічної толерантності»: змістові та методичні особливості імплементації у навчальний процес ЗВО. Актуальні питання іноземної філології. Луцьк, 2019. № 11. С. 47–52.
4. Гордієнко Ю. А. Тренінг «Навчаємось педагогічної толерантності» : методичні рекомендації. Луцьк, 2017. 60 с.
5. Коць М. О. Педагогічна практика : методичні рекомендації до вивчення освітнього компонента. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2024. 26 с.
6. Курс лекцій з методики викладання французької мови як іноземної : посібник для студ. вищ. заклад. освіти освітніх рівнів «бакалавр та «магістр» за спец. «французька мова» / авт.-уклад. А. В. Лепетюха. Вінниця : Нова Книга, 2019. 200 с.
7. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. Strasbourg : Conseil de l'Europe. Division des Politiques éducatives. Service de l'Education, 2018. 254 p.
8. Celine Himber, Adeline Gaudel. Explore A1-A2. Guide pédagogique. Hachette, 2021. 176 p.
9. Lucile Charliac. Phonétique Progressive du Français. CLE International, 2017. 192 p.

10. Bates, A. W. (2022). Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning (3rd ed.). Tony Bates Associates Ltd. 2022.
<https://pressbooks.bccampus.ca/teachinginadigitalagev3m/>
11. Mykhailo Yatsyshyn, Nataliia Yatsyshyn, Yuliia Hordiienko, Olha Melnychuk, Tetiana Semeniuk, Lina Sorokina. Innovative aspects of encouraging intercultural communication in native and foreign languages whilst training students of humanities in higher educational institutions (on the example of philological, pedagogical and legal training programmes). *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*. 2021. Issue 1, special XVIII. P. 21–25.
12. Larsen-Freeman Diane, Anderson Marti. Techniques and Principles in Language Teaching. Third Edition. Oxford University Press. 2015. 252 p.
13. Richards Jack C, Rodgers Theodore S. Approaches and Methods in Language Teaching. Third Edition. Cambridge University Press. 2014. 410 p.

Интернет ресурси

<https://www.britishcouncil.org/>

<http://www.tesol-ukraine.com/>

<https://americancouncils.org.ua/en/>

<https://prometheus.org.ua/>

<https://www.coursera.org/>

<https://ed-era.com/>

<https://ua.usembassy.gov/education-culture/regional-english-language-office/>